

Fytocenologický monitoring

Shrnutí výsledků

Monitoring stanovišť probíhal na všech projektových lokalitách. Hlavním cílem sledování bylo zhodnotit dopady managementových zásahů realizovaných během řešení projektu. Na projektové lokalitě Havranické vřesoviště monitoring také sloužil ke sledování populace koniklece velkokvětého (*Pulsatilla grandis*), který je také předmětem ochrany této evropsky významné lokality.

Rozloha stanovišť byla sledována prostřednictvím celoplošné vegetační mapy v prvním a posledním roce projektu s metodikou mapování odvozenou od metodiky mapování biotopů.

Stanoviště 8230, 6210, 6260, 233 byla obnovena v předpokládaném či větším územním rozsahu vzhledem k vytyčeným cílům projektu. Stanoviště 4030 tj. Evropská suchá vřesoviště má vytvořené podmínky pro svůj rozvoj na celé ploše vytyčeného cíle, a protože tato vegetace potřebuje pro plné vyvinutí delší časovou periodu, předpokládáme, že takto vytvořený prostor (po výřezech) postupně během příštích pěti let obsadí.

Sledováno bylo 90 fytocenologických snímků ve čtyřiceti blocích o rozloze 1 692 m² a 14 transektů o celkové délce 586 m, na kterých bylo vyhodnoceno celkem 507 plošek o rozloze ¼ metru čtverečního na přítomnost či nepřítomnost lokálně specifických indikátorů.

Sledování na vegetačních transektech dokládá zlepšování kvality vegetace v průběhu realizace opatření pro devět ze čtrnácti sledovaných transektů, tj. 65 %. Na třech transektech je vývoj bez konkrétního trendu (Mašovická střelnice, Načeratický kopec) a pouze pro dva transekty, jeden na Pánově a jeden na Havranickém vřesovišti byl zaznamenán mírně negativní trend ve vývoji vegetace. Případy neurčitěho a negativního vývoje lze přičíst zpoždění efektu za realizací opatření. Jejich poloha zpravidla odpovídá místům, která jsou vzdálenější od místa zahájení pastvy nebo realizace opatření a tak je výsledek v souladu s očekáváním v kontextu doby trvání realizovaných opatření.

Nejvýraznější změny vegetace jsou pochopitelně na místech, kde došlo k výrazným disturbancím a výřezům a byla tak obnovena inciální sukcesní stádia. Rozvoj společenstev otevřených písčín byl patrný na Pánově. Stepní vegetace se postupně rozšiřuje na vyřezané plochy na Pánově i na Blšanském chlumu a výrazný pozitivní trend byl zaznamenán na plochách vedle aklimatizační ohrady na Mašovické střelnici. Méně průkazný trend nebo spíše stagnace byla pozorována na plochách na Načeratickém kopci, kdy po výřezu akátu se dosud neprojevil přísun stepních druhů a eutrofní plochy s dominantním ovsíkem se i přes zavedení pravidelné pastvy nepodařilo dosud kolonizovat stepními druhy. Ve všech případech se podařilo na většině území rozhodně zastavit negativní trendy v podobě zarůstání křovinami. Projektové lokality pasené ovce (Blšanský chlum, Načeratický kopec) vykazují pomalejší resp. statisticky neprůkazný nárůst počtu druhů cévnatých rostlin než lokality narušované výrazněji pojezdy nebo pastvou koní.

Monitoring dokládá, že managementové zásahy realizované na projektové lokalitě Havranické vřesoviště neměly negativní vliv na populaci koniklece.

